

Aflevering 3: goede tijden, slechte tijden

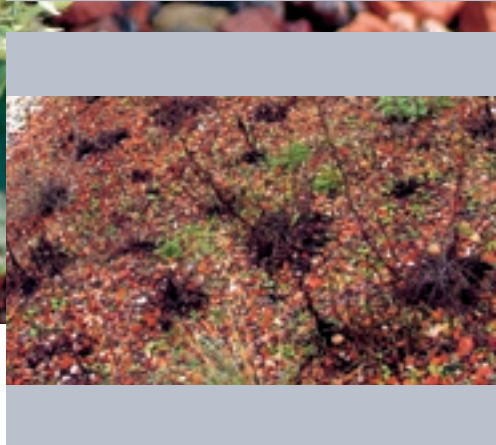
Begin juni stond ons prairiemengsel spectaculair in bloei: kattekruid, toorts, margriet, teunisbloem, graslelie en duizendblad deden het fantastisch op het dak. De vegetatie kwam tot boven de knie en was een genot om doorheen te lopen. Ook het iris-allium mengsel stond in bloei met iris, sierui en veel gele hertshooi. Daarmee leken onze proeven, die gericht zijn op het ontwikkelen van een breder plantensortiment voor extensieve groendaken, een goede start te hebben gemaakt.

De lange warme en vooral droge voorzomer, gevolgd door een natte nazomer zorgden echter voor heel wat commotie. Hierdoor leken de proeven – vijf mengsels worden de komende jaren uitgetoet en gevolgd in hun ontwikkeling – soms meer op een soapserie dan op een serieus onderzoek.

Wat vooraf ging...

Aflevering 1 van onze soap bestond uit de aanplant van de proefbakken. Dit gebeurde laat dit voorjaar waardoor grote en soms al bloeiende planten ingeplant werden. Om deze planten een goede start te geven was het noodzakelijk de eerste twee maanden extra water te geven. De proefbakken vertoonden in die tijd nog weinig aantrekkelijks, in tegenstelling tot de twee proeven op het dak die het bovendien zonder extra water moesten stellen.

Dat werd anders bij aflevering 2. De grote droogte sloeg toe en begin juli was er weinig meer over van het uitbundige prairiemengsel. Het mengsel kon de droogte niet aan doordat de meeste planten meer energie gestoken hadden in het maken van blad en bloemen dan in het maken van nieuwe wortels. Een droge bruine prairie was het resultaat, mede doordat we de proef niet wilden beïnvloeden met extra water geven. De andere mengsels hadden daarentegen nauwelijks last van de droogte en ontwikkelden zich goed.

De geranium in het schaduwmengsel ging bloeien, evenals sedums en muizenoor in de andere mengsels, waardoor de bakken er wat evenwichtiger uit kwamen te zien.

Aflevering 3 van de soap bracht ons vier lange weken regen. De prairieproef, die al afgeschreven leek, bloeide letterlijk en figuurlijk weer op. Op het prairiedak liep bijna alles wat verdroogd was weer uit of stond zelfs in bloei. Het trieste dorre landschap transformeerde zichzelf naar een kleurig geheel. Opnieuw bloeiden kattenkruid en duizendschoon; toortsen en grassen maakten nieuw blad; maar margriet, rode zonnehoed en de siergrassen zagen er definitief verdroogd uit. Marjolein, dropplant en tijm stonden echter, soms nog wat voorzichtig, te stralen tussen verdroogde plantenresten en tussen vele zaailingen van onder andere toorts en de margriet, die in het onder-

De prairieproef, die al afgeschreven leek, bloeide letterlijk en figuurlijk weer op

houd allemaal verwijderd zijn. Ook het iris-allium mengsel had de droogte en natheid goed overleefd. Half augustus zaten hier de stekelnootjes aan de planten, bloeide nog wat hertshooi en zag het dak er vooral groen uit. Geen zaailingen van het eigen sortiment, maar wel veel bloeiend onkruid dat vroeg om een onderhoudsbeurt.

Verrassend slot

Het verrassende slot van de soapserie openbaarde zich begin september. Na de regen en nog wat warme zomerdagen kwamen de proefbakken eind augustus tot leven. De bak met de hemelsleutels en de aster kwam in bloei en stond er kleurig bij met planten van zo'n dertig centimeter hoog. Voor een eenvoudig systeem van zes centimeter substraat en een eerste jaar was dat een bijzonder resultaat.

Tijdens de inboetopname in september bleek dat niet alle soorten waren aangeslagen of goed geleverd, maar wat het deed was veelbelovend. Ook het schaduwmengsel zag er goed uit: hier en daar bloeide opnieuw geranium en bijenkorfje. Bovendien waren varens en siergrassen frisgroen en grijsblauw, precies

zoals de bedoeling was. Het mengsel met de grijsbladigen en de primula's floreerde eveneens goed, maar was wat saai om te zien. De bak moest het helemaal hebben van de petrorrhagia, die wolken lichtroze bloemetjes gaf tussen uitgebloeide primulas-tengels en uitstoellende muizenootjes.

Daarmee kwam dit soapseizoen teneinde. Onze bevindingen uit dit eerste groeiseizoen komen in het kort hier op neer:

1. Bijzondere weersomstandigheden zorgden voor een bovenverwachting rijke bloei.
2. Planten stoelden veelal bovenverwachting goed uit.
3. De basis van 50 procent sedumbepanting die we aan elke proef hebben toegevoegd lijkt niet nodig te zijn voor het visuele beeld, dat nu bepaald wordt door andere bepanting.
4. Het prairiemengsel was het meest gevoelig voor de droogte, maar had een enorme overlevingsdrang in zich.
5. Zo'n tien soorten zijn weggevallen in de vijf proeven die we gevolgd hebben, de inboet ligt iets hoger dan van normale sedumdaken, maar valt niet tegen voor een proef.

Nu is het wachten op het volgende soapseizoen waarin elke acteur (=plant) nog een keer een kans krijgt om zich te bewijzen. In de volgende aflevering gaan we daarom meer in op het sortiment en de opbouw van de proefbakken. Maar we zijn vooral benieuwd welke planten heelhuids de winter doorkomen...

Annemieke Langendoen,
ontwerper bij Hollandsgroen Tuin- en landschapsarchitecten BV